

РЕШЕНИЕ

№ 4854

гр. София, 20.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 07.07.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Михаела Николаева, като разгледа дело номер **10297** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ). Първоначално делото е било образувано пред СРС, по искова молба на Г. Д. Г. срещу Столична дирекция на вътрешните работи и Прокуратура на Република България, във връзка с извършена полицейска проверка на 25.12.2015 г. от служител на Второ РУ при СДВР, при която с Протокол за доброволно предаване на вещ по чл. 84, ал. 2 от ЗМВР, ищецът е предал собствения си лек автомобил марка "БМВ", модел „Х 5“, 4.8l Д, с рег. [рег.номер на МПС] , с номер на рама WBAFE81060LY86250, цвят черен металик, заедно с ключ на автомобила и свидетелство за регистрация на МПС част I и част II (малък и голям талон) на автомобила. Автомобилът е бил е върнат на ищеца с Постановление от 09.03.2016 г. на прокурор при СГП по пр. преписка № 20640/2015 г. по описа на СГП. Във връзка с горното претендира обезщетение както следва: 1. Сумата 12 987.01 лева – обезщетение за пропуснатата полза в размер на паричната стойност, която следва да заплати, за да може да ползва подобен на неговия автомобил за периода от 28.12.2015 г. (датата на установяването от органи на МВР, че автомобилът не е обявен за издирване) до 21.03.2016 г. (датата на връщане на автомобила), ведно с мораторната лихва върху тази сума от датата на завеждане на исковата молба до окончателното ѝ изплащане. 2. Сумата 296,41 лева - законната лихва за забава върху главницата от 12 987,01 лева за периода от 21.03.2016 г. (датата на връщане на автомобила на ищеца) до датата на завеждане на исковата молба.

Впоследствие е направен частичен отказ от иска, като същият следва да се счита за предявен за сумата от 6079,40 лв. главница и 280,87 лв. лихва.

С решение № 411433 от 21.05.2018 г. СРС е осъдил солидарно Прокуратурата на Република България и СДВР да заплатят на ищеца, на основание чл. 49 от ЗЗД и чл. 86, ал.1 от ЗЗД сумата 5859,66 лева , представляваща обезщетение за пропуснати ползи поради предаване с Протокол за доброволно предаване на л.а. марка „БМВ“, модел Х5, при извършена полицейска проверка от СДВР на 25.12.2015 г. и образувана пр. преписка №20640/2015 г. по описа на СГП за периода от 28.12.2015 г. до 21.03.2016 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане и сумата от 270.71 лева – лихва за забава върху главницата за периода от 21.03.2016 г. до датата на предявяване на исковата молба, като е отхвърлил иска в останалата му част. При въззивната проверка на решението на СРС, СГС е намерил, че същото не е било подведомствено на гражданския съд, поради което го е обезсилил и го е изпратил на АССГ, по подсъдност с Решение № 4895/11.08.2020г. постановено по гр.дело 10966/2019 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, III „В“ въззивен състав.

С молба от 15.06.2021 г. са направени уточнения, като е посочено, че твърдените вреди са настъпили, вследствие на бездействие на длъжностни лица при двамата ответници, да върнат предадения доброволно автомобил, незабавно, след като 28.12.2015 г. е било установено, че същият не фигурира за издирване в ШИС.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, не се представлява.

Ответникът – Столична Дирекция на Вътрешните Работи, се представлява от юрисконсулт Х.. По делото е представен отговор на исковата молба, в който се оспорват предявените искове по основание и размер и моли същите да бъдат отхвърлени. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът – Прокуратура на Република България, се представлява от юрисконсулт М., която оспорва предявените искове по основание и размер и моли същите да бъдат отхвърлени. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Участвалият в производството по делото прокурор, като представител на СГП, изразява становище за неоснователността на предявените искове.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен с твърдения за настъпили вреди, вследствие на незаконосъобразни бездействия на двамата ответници, които са юридически лица. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди.

Разгледан по същество, искът е неоснователен.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД

и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различieto по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на непозволеното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към противоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "действия" и "бездействия" не следва да се разбира всички фактически действия или бездействия на административните органи или на техни длъжностни лица. Става въпрос за определени действия или бездействия, които се извършват (касателно действията) или би следвало да се извършват (касателно бездействията) от държавни или общински органи, или техни длъжностни лица, при или по повод на административната дейност и в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразна със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Това е така, защото деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

В разглеждания казус фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ с оглед твърденията на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на бездействие на ответника; 2. незаконосъобразност на това бездействие; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Според настоящия съдебен състав наличието на първата и втората предпоставки в случая не е доказано.

Съгласно чл. 84 от ЗМВР (в приложимата редакция), Полицейските органи могат да изземват временно вещ, за която има сигнал за издирване в ШИС и/или в информационните фондове на Международната организация на криминалната полиция (И.) (ал. 1). Лицето, в което се намира издирваната по ал. 1 вещ, се поканва да я предаде доброволно. За доброволното предаване на вещта се съставя протокол, който се подписва от лицето, което предава откритата вещ. Копие от протокола се предоставя на лицето (ал. 2). В случая е безспорно, че Г. Г. е предал доброволно притежавания от него автомобил (подробно описан по-горе) с протокол от 25.12.2015 г.

Съгласно чл. 84, ал. 8 от ЗМВР (Обявена за противоконституционна с Решение № 4 на КС на РБ в частта "в 5-дневен срок с постановление на окръжната прокуратура по местопредаването или изземването на вещта" - ДВ, бр. 26 от 2017 г., но действала към момента на връщането на автомобила), ако в срок до 60 дни не постъпи молба за правна помощ или искане за връщане от държавата членка, въвела сигнала, вещта се връща на лицето, от което е приета или иззета, в 5-дневен срок с постановление на окръжната прокуратура по местопредаването или изземването на вещта.

На 25.02.2016 г. Г. Г. е подал молба до Софийска Градска Прокуратура с искане да бъде уведомен за проверката, извършвана във връзка с автомобила.

С постановление на СГП от 09.03.2016 г. по пр. пр. № 20640/2015 г. е разрешено връщането на автомобила на Г. Г.. В постановлението е посочено, че към 28.12.2015 г. автомобил с идентификационен номер на рама WBAFE81060LY86250 не фигурира като обявен за издирване системата ШИС.

Анализът на цитираните норми, действали към момента на доброволното предаване на автомобила, налага извода, че за полицейските органи, извършващи проверката (в случая такива, попадащи в структурата на СДВР) няма законов срок или предвидени действия, свързани с връщането на доброволно предадената вещ, в случай, че се установи, че същата не фигурира в ШИС и/или в информационните фондове на Международната организация на криминалната полиция. Няма и законово задължение за уведомяването на лицето, от което е иззета вещта за предприетите действия във връзка с проверката. Последното е имало пълното право да се интересува от хода на проверката и съответно да иска връщане на вещта, сезирайки съответните полицейски и прокурорски органи. В случая няма данни, Г. да е сезирал нито СДВР, нито СГП, между 25.12.2015 г. и 25.02.2016 г. с искане да бъде уведомен за извършваната проверка или да му бъде върнат автомобила. Вярно е, че според постановлението на СГП, още на 28.12.2015 г. е било установено, че същият не фигурира в ШИС, но при положение, че в закона няма изрично изискване, в тази ситуация автомобилът да бъде върнат на собственика му, няма как да се приеме, че органите на СДВР са бездействали и така са причинили вреди на ищеца.

В закона е бил предвиден 60-дневен срок, като след изтичането му, вещта се връща на лицето, от което е приета или иззета, в 5-дневен срок с постановление на окръжната

прокуратура по местопредаването или изземването на вещта, в случай, че не постъпи молба за правна помощ или искане за връщане от държавата членка, въвела сигнала.

Настоящият съдебен състав намира, че само след изтичането на тези срокове и при условие, че не постъпи молба за правна помощ или искане за връщане от държавата членка, въвела сигнала, ще бъде налице бездействие от страна на съответната окръжна прокуратура (в случая СГП), което може да бъде основание за ангажиране на отговорността на Прокуратурата на Република България по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. В случая, Г. е отправил молба до СГП 25.02.2016 г., т.е. незабавно след изтичането на посочения 60-дневен срок. На 09.03.2016 г. прокурор при СГП се е произнесъл, като законосъобразно и в съответствие с предвидените в закона правомощия е разпоредил връщането на автомобила на Г.. Следва да се отбележи, че срокът за произнасяне е бил 5-дневен и е изтекъл на 02.03.2016 г. (поради обстоятелството, че 2016 г. е била високосна). Забавянето при произнасянето на СГП е само шест дни и в никакъв случай не може да бъде прието за неразумно или можещо да причини твърдените от ищеца имуществени вреди.

Относно третата предпоставка - наличие на причинена вреда, настоящият съдебен състав намира същата за недоказана по следните съображения.

В исковата молба се твърди, че Г. Г. е претърпял вреда, под формата на пропусната полза, в размер на паричната стойност, която е следвало да заплати, за да получи възможност да ползва подобен на неговия автомобил, през времето, през което МПС е било задържано от органите на СДВР.

За доказване на направените твърдения, пред СРС е изслушано и прието заключение на съдебно-икономическа експертиза, според което стойността за ползване на автомобил под наем от ищеца за периода 28.12.2015 г. до 21.03.2016 г. е 6079,04 лв.

Съдът намира, че заключението би могло да бъде кредитирано, но то не доказва, че Г. наистина е претърпял твърдените вреди.

От една страна, ищецът не е представил никакви документи (фактури, договор за наем на автомобил, застрахователни договори и т.н.), от които да е видно, че той наистина е ползвал такъв автомобил за процесния период. Доказването на вредите е в негова тежест, съгласно разпоредбата на чл. 154, ал. 1 от ГПК. Той следва при условията на пълно и главно доказване да установи наличието на твърдените вреди, представяйки съответните документи. Приетото заключение на съдебно-икономическата експертиза би могло да бъде обсъждано само при наличието на доказателства за реално извършени от Г. плащания за наем на автомобил. Без такива документи не може да се приеме, че имуществото на ищеца е намаляло реално, т.е. че той наистина е заплатил посочената сума и е претърпял твърдените вреди. Само при безспорното установяване на такива вреди и наличие на причинно-следствена връзка между тях и незаконосъобразните бездействия на двамата ответници, ще възникне отговорност на държавата да компенсира вредите по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

От друга страна, следва да се отбележи, че не са представени и доказателства, за това, че през периода, през който процесният автомобил е бил задържан в СДВР, се е налагало, ищецът да ползва същия като вид, марка и модел автомобил.

Изложеното безспорно налага извода, че при липса на назаконосъобразни бездействия на двамата ответници и недоказано настъпване на твърдените вреди, липсва и причинно-следствена връзка между тях, т.е. не е установена и четвъртата предпоставка за ангажиране на отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

С оглед на изхода на спора на ответниците се дължат разноски. Такива са поискани

своевременно, поради което съдът дължи присъждането им.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковата молба на Г. Д. Г. от [населено място] с ЕГН [ЕГН] срещу Столична дирекция на вътрешните работи и Прокуратура на Република България за присъждане на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и при условията на солидарност на сумата от 6079,40 лв. главница и 280,87 лв. лихва, представляващи обезщетение за претърпени вреди, вследствие на незаконосъобразни бездействия на двамата ответници.

ОСЪЖДА Г. Д. Г. от [населено място] с ЕГН [ЕГН] да заплати на Столична Дирекция на Вътрешните Работи на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от 100 (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 10297 по описа за 2020 г. на Административен съд София - град.

ОСЪЖДА Г. Д. Г. от [населено място] с ЕГН [ЕГН] да заплати на Прокуратурата на Република България на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от 100 (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 10297 по описа за 2020 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.